

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 30 lipca 2026 r.
znak sprawy: DTS.wzs.058.14.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 18558 w sprawie problemów rolników chorujących na boreliozę z Lyme jako rolniczą chorobę zawodową, trudności w uzyskaniu świadczeń z KRUS oraz potrzeby wprowadzenia rozwiązań systemowych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18558 Pana Posła Tadeusza Woźniaka w sprawie problemów rolników chorujących na boreliozę z Lyme (dalej borelioza) jako rolniczą chorobę zawodową, trudności w uzyskaniu świadczeń z KRUS oraz potrzeby wprowadzenia rozwiązań systemowych, przekazuję odpowiedzi na pytania zawarte w ww. interpelacji.

Ad 1. Czy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega problem rolników chorujących na boreliozę z Lyme jako rolniczą chorobę zawodową, którzy mimo decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej napotykają trudności w uzyskaniu świadczeń z KRUS?

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników¹, za rolniczą chorobę zawodową uważa się chorobę powstałą w związku z pracą w gospodarstwie rolnym, objętą wykazem chorób zawodowych określonym w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu Pracy². Borelioza może zostać uznana za chorobę zawodową po przeprowadzeniu postępowania przewidzianego w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych.

Postępowanie w sprawie rozpoznania i stwierdzenia choroby zawodowej prowadzą organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do jej stwierdzenia wydaje państwowy powiatowy inspektor sanitarny na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności orzeczenia lekarskiego oraz oceny narażenia zawodowego rolnika.

---

¹ Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770)

² Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277)

Prawomocna decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej stanowi podstawę do ubiegania się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników. Jednocześnie samo stwierdzenie choroby zawodowej nie przesądza automatycznie o prawie do każdego świadczenia. Przyznanie świadczeń następuje na zasadach i w trybie określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, po spełnieniu ustawowych przesłanek właściwych dla danego rodzaju świadczenia, w tym po przeprowadzeniu postępowania orzeczniczego w zakresie oceny uszczerbku na zdrowiu lub niezdolności do pracy, jeżeli jest ono wymagane.

W związku z powyższym Ministerstwo monitoruje sygnały dotyczące funkcjonowania systemu oraz stosowania obowiązujących przepisów, jednak kwestie indywidualnego ustalania prawa do świadczeń pozostają w kompetencji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działającej na podstawie obowiązujących regulacji prawnych.

Ad 2. Ile w latach 2015–2025 wpłynęło do KRUS wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu rolniczej choroby zawodowej w postaci boreliozy? Proszę o dane z podziałem na poszczególne lata i województwa.

Liczba wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu rolniczej choroby zawodowej w postaci boreliozy, które wpłynęły do KRUS w latach 2015–2025, przedstawia się następująco:

CHOROBY ZAWODOWE												
WNIOSKI ZAREJESTROWANE /wszystkie/ w latach 2015-2025 w podziale na województwa *bez podziału na jednostki chorobowe												
rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
ogółem	367	326	399	440	475	302	267	241	268	283	350	
1 dolnośląskie	20	18	17	15	25	9	13	9	6	8	7	
2 kujawsko-pomorskie	6	12	14	31	12	13	9	9	7	11	16	
3 lubelskie	41	27	33	32	52	46	29	16	22	31	29	
4 lubuskie	5	12	9	11	15	8	13	5	6	9	4	
5 łódzkie	9	6	14	11	12	7	11	7	9	6	7	
6 małopolskie	53	27	35	33	30	15	14	12	8	27	32	
7 mazowieckie	46	60	50	63	69	40	23	41	74	52	64	
8 opolskie	2	1	4	5	6	0	0	3	0	2	4	
9 podkarpackie	5	6	10	5	11	25	21	31	16	22	29	
10 podlaskie	76	56	104	93	77	36	43	37	52	49	69	
11 pomorskie	11	10	10	14	24	10	3	5	15	1	5	
12 śląskie	11	12	8	14	11	3	12	4	3	5	6	
13 świętokrzyskie	2	7	6	6	11	9	5	4	11	9	10	
14 warmińsko-mazurskie	60	59	59	69	74	61	58	34	22	30	48	
15 wielkopolskie	7	6	11	12	23	11	6	11	7	12	12	
16 zachodniopomorskie	13	7	15	26	23	9	7	13	10	9	8	

Ad 3. Ile z tych wniosków zakończyło się przyznaniem jednorazowego odszkodowania, a ile odmową? Proszę o wskazanie najczęstszych przyczyn odmów.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od początku swej działalności dokonuje analizy przyczyn i okoliczności chorób zawodowych rolników. Na podstawie kwartalnych raportów statystycznych KRUS-15, tj. *Sprawozdania o wypadkach przy*

pracy rolniczej i chorobach zawodowych, w którym zawarte są informacje zbiorcze na temat liczby zgłoszonych do jednostek organizacyjnych Kasy wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej, liczby i rodzaju wydanych decyzji w okresie sprawozdawczym, stwierdzonych uszczerbków na zdrowiu oraz rozpoznanych chorób lub grup chorobowych. Dane te generowane są z modułu *Obsługa wypadków* w systemie nSIU. W raporcie prezentowane zestawienia mają charakter wyłącznie agregatowy. Wnioski zakończone wydaniem decyzji przyznających świadczenia są poddawane w Kasie szczegółowej analizie w oparciu o kopie akt zgromadzonych do wniosku.

Poniżej przedstawiamy dane dotyczące chorób zawodowych. Zgodnie z wykazem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych z 30 czerwca 2009 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1836, z późn. zm.) borelioza zaliczana jest do pozycji 26. wykazu chorób zawodowych jako choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.

Spośród wskazanych wniosków:

- liczba spraw zakończonych przyznaniem jednorazowego odszkodowania:

decyzje przyznające jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej - choroby zakaźne lub pasożytnicze w latach 2015-2025											
rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
choroby zakaźne lub pasożytnicze ogółem (w tym borelioza), w podziale na województwa	204	233	253	299	296	190	197	173	175	194	218
1 dolnośląskie	6	4	9	10	8	2	3	11	3	1	6
2 kujawsko-pomorskie	5	8	10	19	10	3	7	4	3	4	6
3 lubelskie	27	16	24	21	29	28	25	15	13	21	20
4 lubuskie	3	5	5	9	9	9	11	4	2	5	2
5 łódzkie	1	3	4	12	5	5	7	6	4	4	2
6 małopolskie	30	20	29	25	17	4	12	10	8	20	21
7 mazowieckie	20	52	28	39	57	25	24	26	38	44	41
8 opolskie	1	0	3	0	0	0	0	1	1	1	1
9 podkarpackie	5	5	4	6	6	19	14	12	11	16	17
10 podlaskie	44	40	63	75	54	34	23	34	41	39	54
11 pomorskie	7	6	11	9	14	9	5	6	13	1	3
12 śląskie	5	8	6	7	7	2	8	1	1	1	1
13 świętokrzyskie	0	1	3	4	8	5	3	4	9	8	6
14 warmińsko-mazurskie	45	56	45	54	53	35	47	27	20	19	35
15 wielkopolskie	1	3	5	4	8	7	6	9	2	5	2
16 zachodniopomorskie	4	6	4	5	11	3	2	3	6	5	1
borelioza	197	226	232	282	282	185	189	160	163	179	192

- liczba spraw zakończonych odmową przyznania świadczenia:

ODMOWY - choroby zakaźne lub pasożytnicze w latach 2015-2025, w podziale na województwa												
	ROK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	choroby zakaźne lub pasożytnicze (w tym borelioza)											
I.p.	Ogółem	107	68	107	113	139	65	104	61	58	58	59
1 dolnośląskie	9	12	11	2	18	2	6	3	2	4	2	
2 kujawsko-pomorskie	1	1	3	6	2	6	2	1	3	2	4	
3 lubelskie	15	6	10	11	24	17	16	4	6	6	5	
4 lubuskie	1	0	2	2	1	0	4	1	2	3	1	
5 łódzkie	1	0	1	2	2	0	1	1	6	1	1	
6 małopolskie	13	6	10	5	10	6	3	1	0	5	5	
7 mazowieckie	14	11	9	17	12	3	0	2	7	6	3	
8 opolskie	0	1	1	5	2	1	0	0	0	0	1	
9 podkarpackie	3	0	5	1	4	5	6	18	6	5	14	
10 podlaskie	25	13	31	21	19	6	14	6	9	6	6	
11 pomorskie	3	4	1	0	5	2	1	1	1	0	1	
12 śląskie	2	3	0	6	5	0	5	2	1	3	1	
13 świętokrzyskie	0	0	0	0	2	1	2	2	1	0	0	
14 warmińsko-mazurskie	13	7	11	13	16	11	37	9	9	9	10	
15 wielkopolskie	0	0	1	2	3	0	2	1	2	5	0	
16 zachodniopomorskie	7	4	11	20	14	5	5	9	3	3	5	

Ad 4. Ile decyzji odmownych wynikało z ustalenia 0% uszczerbku na zdrowiu, ile z braku wykazania związku choroby z pracą rolniczą, a ile z problemów dotyczących ustalenia daty powstania choroby lub okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników?

Decyzje odmowne w raportach generowanych w Kasie obejmują takie parametry jak:

- liczba zdarzeń zakończonych wydaniem decyzji odmawiających świadczenia ogółem,
- brak prawa do ubiegania się o świadczenie (poszkodowany nie jest ubezpieczony lub wnioskodawca nieuprawniony do świadczenia),
- brak stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,
- niedopełnienie obowiązków (np. niedostarczenie zaświadczenia N-14 o zakończeniu leczenia).

Najczęstszą przyczyną wydawania decyzji odmownych w przypadku chorób zakaźnych lub pasożytniczych jest brak stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Ad 5. Czy KRUS prowadzi odrębną statystykę spraw, w których państwowy inspektor sanitarny stwierdził chorobę zawodową w postaci boreliozy, ale świadczenie z KRUS nie zostało przyznane? Jeżeli nie, czy Minister zamierza zobowiązać KRUS do prowadzenia takiej statystyki?

Jak wyżej wskazano (ad 3.) borelioza zaliczana jest do pozycji 26. wykazu chorób zawodowych jako choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie prowadzi odrębnych statystyk w sprawie chorób zawodowych dotyczących boreliozy. Na obecnym etapie nie są planowane

działania zmierzające do rozszerzenia zakresu danych statystycznych dotyczących boreliozy.

Ad 6. Czy Minister analizował orzecznictwo sądów powszechnych w sprawach dotyczących odmowy przyznania rolnikom jednorazowego odszkodowania z tytułu boreliozy jako choroby zawodowej? Jeżeli tak, jakie wnioski wynikają z tej analizy?

Ministerstwo w ramach nadzoru nad KRUS monitoruje powszechnie dostępne orzecznictwo sądów powszechnych dotyczące ubezpieczenia społecznego rolników, w tym spraw odnoszących się do chorób zawodowych. Ewentualne odmowy przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu boreliozy jako choroby zawodowej mogłyby wynikać nie z podważenia faktu rozpoznania choroby zawodowej, lecz z braku spełnienia przesłanek warunkujących przyznanie świadczenia, w szczególności niewykazania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu pozostającego w związku z chorobą zawodową.

Ad 7. Czy Minister dostrzega, że w przypadku boreliozy często niemożliwe jest precyzyjne wskazanie daty zakażenia, a wymaganie takiego dowodu może prowadzić do pokrzywdzenia osób, które przez wiele lat były narażone zawodowo na ukąszenia kleszczy?

W przypadku chorób odkleszczowych, w tym boreliozy, precyzyjne ustalenie momentu zakażenia może być utrudnione lub niemożliwe. Jest to jedna ze specyficznych cech tej jednostki chorobowej. Jednocześnie organy stosujące prawo są obowiązane do działania w granicach obowiązujących przepisów.

Przy rozpatrywaniu wniosku o jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci wskutek rolniczej choroby zawodowej komórka ds. świadczeń przyjmuje, że stwierdzona choroba zawodowa przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego w wydanej decyzji powstała w okresie ubezpieczenia, jeżeli w wykazie chorób zawodowych został dla tej choroby ustalony okres, w którym wystąpienie objawów chorobowych upoważnia do jej rozpoznania, pomimo wcześniejszego zakończenia pracy w narażeniu zawodowym. W przypadku przedłożenia decyzji o stwierdzeniu rolniczej choroby zawodowej, dla której wykaz chorób zawodowych nie określa okresu, w którym wystąpienie udokumentowanych objawów upoważnia do rozpoznania tej choroby, komórka ds. świadczeń zwraca się do lekarza regionalnego inspektora orzecznictwa lekarskiego o wydanie opinii na podstawie zgromadzonej dokumentacji medycznej, w jakim okresie mogła powstać rolnicza choroba zawodowa. Ww. komórka ds. świadczeń, na podstawie wydanej opinii przez lekarza regionalnego inspektora orzecznictwa lekarskiego Kasy ustala, czy rolnicza choroba zawodowa powstała w okresie ubezpieczenia i rozpatruje uprawnienia do jednorazowego odszkodowania z tytułu rolniczej choroby zawodowej. Jeżeli rolnicza choroba zawodowa powstała w okresie ubezpieczenia podejmuje się postępowanie orzecznicze.

Prawomocne orzeczenie lekarza rzeczoznawcy Kasy lub komisji lekarskiej Kasy ustalające uszczerbek na zdrowiu w związku z rolniczą chorobą zawodową stanowi podstawę do wydania decyzji przyznającej świadczenie (na podstawie zarządzenia nr 40 Prezesa KRUS z 6 lipca 2017 r. w sprawie zasad przyjmowania zgłoszenia wypadku przy pracy rolniczej, ustalania jego okoliczności i przyczyn oraz rozpatrywania wniosku o jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej, Dz. Urz. KRUS z 2017 r. poz. 44). Należy nadmienić, że w przypadku boreliozy istnieją przypadki braku możliwości wskazania dokładnej daty ukąszenia przez kleszcza. Różnorodność objawów boreliozy i jej podobieństwo do innych chorób znacznie utrudnia rozpoznanie. Zasady orzekania o istnieniu choroby zawodowej lub jej braku i postępowanie dowodowe jest takie samo (i powinno być) dla każdej grupy społecznej.

Od 1 stycznia 2025 r. jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej wynosi 1 431 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego z 20 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 469).

Wskazać należy, że dotychczas Kasa nie odnotowała wpływu od ubezpieczonych zastrzeżeń dotyczących postępowań prowadzonych w związku z ustalaniem prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej, w tym spowodowanej boreliozą.

Ad 8. Czy Minister uważa za zasadne wprowadzenie zasady domniemania zawodowego narażenia na boreliozę w przypadku rolników, którzy przez wiele lat pracowali w gospodarstwie rolnym, a właściwy organ sanitarny stwierdził u nich rolniczą chorobę zawodową?

Kwestia ewentualnego wprowadzenia domniemania zawodowego narażenia na boreliozę wymagałaby szczegółowej analizy skutków prawnych, organizacyjnych i finansowych oraz konsultacji z właściwymi instytucjami.

Ad 9. Czy Minister rozważa zmianę przepisów w taki sposób, aby w przypadku boreliozy nie było konieczne wykazanie dokładnej daty ukąszenia kleszcza, lecz wystarczające było wykazanie wieloletniego narażenia zawodowego oraz wysokiego prawdopodobieństwa związku choroby z pracą w gospodarstwie rolnym?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale monitoruje potrzeby środowiska rolniczego, w tym także postulaty dotyczące chorób zawodowych rolników. Ewentualne zmiany przepisów w zakresie warunków potwierdzania związku choroby

z pracą wymagałyby szczegółowych analiz oraz uzgodnień z właściwymi resortami, w szczególności z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, odpowiedzialnym za regulacje dotyczące prawa pracy.

Ad 10. Czy Minister zamierza wydać KRUS wytyczne lub rekomendacje dotyczące prowadzenia postępowań w sprawach boreliozy jako choroby zawodowej, tak aby w większym stopniu uwzględniać specyfikę tej choroby, jej późne rozpoznawanie oraz trudności dowodowe po stronie rolników?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pozostaje w stałym kontakcie z KRUS w zakresie doskonalenia praktyki stosowania przepisów. Ewentualne rekomendacje lub działania organizacyjne będą rozważane po przeanalizowaniu zgłaszanych problemów oraz danych dotyczących prowadzonych postępowań.

Ad 11. Czy Minister uważa za prawidłową sytuację, w której decyzja państwowego inspektora sanitarnego o stwierdzeniu rolniczej choroby zawodowej nie prowadzi w praktyce do uzyskania przez chorego realnego wsparcia, ponieważ na dalszym etapie postępowania pojawiają się dodatkowe bariery dowodowe lub orzecznicze?

Co do zasady, decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej ma istotne znaczenie dowodowe. Jednocześnie przyznanie świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników wymaga spełnienia wszystkich przesłanek przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników³.

Ad 12. Czy Minister rozważa zmianę przepisów tak, aby prawomocna decyzja o stwierdzeniu boreliozy jako rolniczej choroby zawodowej miała silniejszy skutek w postępowaniu przed KRUS, w szczególności w zakresie wykazania związku choroby z pracą rolniczą?

Wskazać należy, że lekarze pracujący w systemie orzecznictwa lekarskiego Kasy orzekają na podstawie: wywiadu, objawów chorobowych i zgromadzonej dokumentacji medycznej, tj. wyników badań z przebiegu leczenia oraz podejmują suwerenne decyzje.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi monitoruje potrzeby środowiska rolniczego, w tym postulaty dotyczące chorób zawodowych rolników. Ewentualne zmiany przepisów w zakresie określenia wykazania związku choroby z pracą wymagałyby szczegółowych analiz.

Ad 13. Czy Minister analizował, czy obecne zasady ustalania procentowego uszczerbku na zdrowiu właściwie oddają skutki późnej boreliozy, w tym dolegliwości stawowe, neurologiczne, bólowe oraz ograniczenia zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym?

---

³ Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770)

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco monitoruje zasady ustalania procentowego uszczerbku na zdrowiu oraz analizuje sygnały dotyczące skutków późnej boreliozy, w tym dolegliwości stawowych, neurologicznych, bólowych oraz ich wpływu na zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Ewentualne zmiany w obowiązujących regulacjach wymagają jednak kompleksowej oceny oraz uwzględnienia opinii właściwych ekspertów i instytucji.

Ad 14. Czy Minister zamierza podjąć działania w celu weryfikacji tabel i praktyki orzeczniczej dotyczącej ustalania uszczerbku na zdrowiu u osób z boreliozą późną lub z długotrwałymi następstwami boreliozy?

Przy orzekaniu o stałym i długotrwałym uszczerbku na zdrowiu w związku z ustaleniem prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej, a także związku śmierci ubezpieczonego z tym wypadkiem lub chorobą, stosuje się odpowiednio przepisy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Co za tym idzie zasady określające zasady orzekania o stałym i długotrwałym uszczerbku na zdrowiu należą do kompetencji ministra właściwego ds. pracy i polityki społecznej. Zasady te są zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania⁴.

Ad 15. Czy Minister widzi potrzebę powołania specjalistycznych zespołów orzeczniczych KRUS do spraw chorób odkleszczowych, z udziałem lekarzy posiadających doświadczenie w zakresie chorób zakaźnych, neurologii, reumatologii i medycyny pracy?

Zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie posiada kompetencji do ingerowania w politykę kadrową Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. KRUS jest samodzielną jednostką organizacyjną, a decyzje dotyczące zatrudnienia, organizacji pracy oraz struktury wewnętrznej podejmowane są przez kierownictwo Kasy w ramach obowiązujących przepisów prawa tj. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników⁵ oraz statutu Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego⁶. Zgodnie z § 5 pkt 5 ww. statutu to Prezes KRUS określa organizację wewnętrzną oraz zakres zadań oddziałów regionalnych i placówek terenowych.

---

⁴ Rozporządzenie z dnia 18 grudnia 2022 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2020 r. poz. 233)

⁵ Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770)

⁶ Zarządzenie Nr 14 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie nadania statutu Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz. Urz. MRiRW Nr 10, poz. 10 z późn. zm.)

Ad 16. Czy Minister rozważa wprowadzenie możliwości ponownej, uproszczonej weryfikacji spraw rolników, którym w przeszłości odmówiono świadczeń z KRUS mimo stwierdzenia boreliozy jako choroby zawodowej, zwłaszcza gdy odmowa wynikała z niemożności ustalenia daty zakażenia?

Kodeks Postępowania Administracyjnego⁷ przewiduje jedynie określone środki zaskarżenia i tryby wzruszania decyzji administracyjnych.

Ad 17. Czy Minister planuje stworzenie szczególnego mechanizmu wsparcia dla rolników, którzy mają stwierdzoną boreliozę jako chorobę zawodową, ale z powodu późnego rozpoznania choroby, niepełnej dokumentacji medycznej lub trudności dowodowych nie uzyskali świadczeń?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale monitoruje funkcjonowanie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ewentualne propozycje zmian są analizowane z uwzględnieniem doświadczeń praktycznych oraz zgłaszanych problemów.

Ad 18. Czy Minister rozważa zmiany ustawowe w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, które lepiej zabezpieczyłyby osoby chorujące na rolnicze choroby zawodowe o długim, trudnym do jednoznacznego ustalenia przebiegu?

Odpowiedź jak w pytaniu 17.

Ad 19. Czy Minister zamierza przeprowadzić audyt praktyki KRUS w zakresie spraw dotyczących boreliozy jako rolniczej choroby zawodowej, w szczególności decyzji odmownych, odwołań i przegranych lub wygranych spraw sądowych?

Obecnie nie zapadły decyzje o przeprowadzeniu odrębnego audytu poświęconego wyłącznie tej problematyce.

Ad 20. Czy KRUS posiada procedury informowania rolników o możliwości zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej, uzyskania decyzji sanepidu oraz dochodzenia świadczeń? Jeżeli tak, czy Minister ocenia te działania jako wystarczające?

KRUS prowadzi działania informacyjne dotyczące chorób zawodowych rolników oraz dostępnych świadczeń.

Ad 21. Czy Minister zamierza wzmocnić działania prewencyjne KRUS dotyczące chorób odkleszczowych, w tym poprzez szkolenia, kampanie informacyjne, materiały dla rolników, współpracę z ośrodkami doradztwa rolniczego oraz promowanie środków ochrony osobistej?

---

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691)

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego już w tym momencie przywiązuje dużą wagę do działań prewencyjnych dotyczących chorób odkleszczowych.

W tym zakresie realizowane są działania obejmujące m.in.:

- kampanie informacyjne (Rolniku nie daj się kleszczom),
- szkolenia i działania edukacyjne,
- publikacje materiałów prewencyjnych,
- promocję środków ochrony indywidualnej (m.in. wystawy w placówkach terenowych oraz oddziałach regionalnych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego).

Borelioza od wielu lat jest najczęściej rozpoznawaną chorobą zawodową wśród rolników ubezpieczonych w Kasie, która - z tego względu - od kilkunastu lat prowadzi systematyczne działania prewencyjne, a ich celem jest ograniczenie ryzyka zakażeń przenoszonych przez kleszcze.

Najważniejszym elementem tych działań jest ogólnopolska kampania „Rolniku, nie daj się kleszczom”, skierowana do osób wykonujących prace polowe, leśne i na terenach porośniętych wysoką roślinnością. W ramach kampanii Kasa prowadzi szkolenia i pogadanki, organizuje stoiska informacyjno-prewencyjne podczas wydarzeń rolniczych, a także rozpowszechnia ulotki, broszury i materiały edukacyjne dotyczące zasad ochrony przed ukąszeniami kleszczy, postępowania po ukąszeniu przez tego pajęczaka oraz wczesnego rozpoznawania objawów boreliozy. Na stronie internetowej Kasy publikowane są również liczne artykuły poświęcone profilaktyce chorób odkleszczowych, w tym boreliozie, zawierające praktyczne wskazówki dotyczące zapobiegania zakażeniom, bezpiecznego usuwania kleszczy oraz postępowania po ukąszeniu. Kasa popularyzuje wśród ubezpieczonych również wiedzę na temat zasad rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz zgłaszania do jednostek terenowych Kasy wniosków o jednorazowe odszkodowanie, przekazując informacje o obowiązującej procedurze podczas ww. szkoleń, pogadań i wydarzeń rolniczych, a także za pośrednictwem materiałów edukacyjnych oraz strony internetowej.

Działania prewencyjne Kasy obejmują również promowanie stosowania odpowiedniej odzieży ochronnej, repelentów, codziennej kontroli ciała po zakończeniu pracy oraz szybkiego i prawidłowego usuwania kleszczy. Kierunki działań profilaktycznych są wyznaczane na podstawie corocznych analiz wypadków przy pracy i chorób zawodowych rolników, dzięki czemu odpowiadają na najczęściej występujące zagrożenia zdrowotne w środowisku rolniczym.

Ad 22. Czy rozważane jest uruchomienie programu profilaktyki boreliozy dla rolników, obejmującego edukację, szybszą diagnostykę, informację o objawach, zasadach postępowania po ukąszeniu kleszcza oraz ścieżkę zgłaszania choroby zawodowej?

Profilaktyka chorób odkleszczowych pozostaje ważnym elementem działań edukacyjnych i prewencyjnych prowadzonych przez KRUS.

Ad 23. Czy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmie rozmowy z Ministrem Zdrowia, KRUS, Głównym Inspektoratem Sanitarnym, Narodowym Funduszem Zdrowia oraz organizacjami rolniczymi w celu wypracowania wspólnego programu pomocy dla rolników chorujących na boreliozę?

Obecnie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie prowadzi rozmów dotyczących opracowania wspólnego programu pomocy dla rolników chorujących na boreliozę. Jednocześnie należy podkreślić, że KRUS współpracuje z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz innymi instytucjami w różnych obszarach związanych z ochroną zdrowia.

Ad 24. Czy Minister rozważa powołanie międzyresortowego zespołu do spraw boreliozy jako choroby zawodowej rolników, którego zadaniem byłoby przygotowanie propozycji zmian prawnych, organizacyjnych i orzecznich?

Obecnie nie są prowadzone prace dotyczące powołania międzyresortowego zespołu poświęconego wyłącznie problematyce boreliozy jako choroby zawodowej rolników.

Ad 25. Czy Minister przewiduje działania ochronne dla osób, które z powodu późno rozpoznanej boreliozy utraciły zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym albo musiały ograniczyć prowadzenie gospodarstwa?

Osoby, które utraciły zdolność do pracy lub mają ograniczoną zdolność do prowadzenia gospodarstwa rolnego, mogą korzystać z instrumentów wsparcia przewidzianych w obowiązujących przepisach, po spełnieniu ustawowych warunków.

Ad 26. Czy Minister analizował ekonomiczne skutki boreliozy dla gospodarstw rolnych, w szczególności utratę zdolności do pracy, spadek dochodów gospodarstwa, konieczność zatrudniania pomocy lub rezygnację z części produkcji?

Ministerstwo nie prowadziło odrębnych analiz dotyczących ekonomicznych skutków boreliozy dla gospodarstw rolnych w skali kraju.

Ad 27. Czy Minister planuje przygotować informację dla rolników wyjaśniającą krok po kroku, jak zgłosić podejrzenie boreliozy jako choroby zawodowej, jakie dokumenty zgromadzić, jak wygląda postępowanie przed sanepidem, KRUS i sądem oraz jakie prawa przysługują choremu?

KRUS publikuje informacje dotyczące procedur dochodzenia świadczeń oraz zasad zgłaszania chorób zawodowych. Szczegółowe informacje na temat chorób zawodowych można znaleźć na stronie internetowej KRUS w zakładce pn. „Choroby zawodowe rolników” - <https://www.gov.pl/web/krus/choroby-zawodowe-rolnikow>.

Informacje na temat świadczeń przysługujących z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego w tym m.in. jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej dostępne są w zakładce pn. Świadczenia z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego - <https://www.gov.pl/web/krus/swiadczenia-z-ubezpieczenia-chorobowego-i-wypadkowego>. Broszura jest przekazywana także podczas szkoleń organizowanych dla rolników.

Wskazać należy, że Kasa informuje rolników, m.in. za pośrednictwem strony internetowej i mediów społecznościowych, jak zgłosić podejrzenie boreliozy jako choroby zawodowej. W ogólnodostępnych informacjach dla rolników wskazano m.in. że zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej można dokonać za pośrednictwem lekarza, lekarza dentysty, który podczas wykonywania zawodu powziął takie podejrzenie u pacjenta lub samego ubezpieczonego, który podejrzewa, że występujące u niego objawy mogą wskazywać na taką chorobę. Opisano również przebieg postępowania prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną, obejmującego skierowanie rolnika do jednostki orzeczniczej na badanie w celu wydania orzeczenia o rozpoznaniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do jej rozpoznania. Przedstawiono informacje dotyczące możliwości wniesienia odwołania od decyzji wydanej przez państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz wskazano, że podstawą do ubiegania się o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej jest prawomocna decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Ad 28. Czy Minister rozważa wprowadzenie pomocy doradczej lub prawnej dla rolników, którzy dochodzą świadczeń z tytułu choroby zawodowej, a nie są w stanie samodzielnie przejść skomplikowanej procedury administracyjnej, medycznej i sądowej?

Obecnie nie są prowadzone prace nad stworzeniem odrębnego systemu pomocy prawnej dedykowanego wyłącznie rolnikom dochodzącym świadczeń z tytułu chorób zawodowych.

Ad 29. Czy Minister uznaje, że obecny system jest sprawiedliwy wobec rolników, którzy przez wiele lat opłacali składki, pracowali w warunkach narażenia na choroby odkleszczowe, a następnie z powodu późnej diagnostyki nie są w stanie wykazać dokładnego momentu zakażenia?

Ocena sprawiedliwości rozwiązań systemowych jest zagadnieniem złożonym. Celem obowiązujących regulacji jest zapewnienie równowagi pomiędzy ochroną osób ubezpieczonych a koniecznością stosowania jednolitych, obiektywnych kryteriów przyznawania świadczeń.

Jednocześnie Ministerstwo dostrzega, że w przypadku niektórych chorób zawodowych o długim i trudnym do ustalenia przebiegu mogą pojawiać się szczególne trudności dowodowe.

Ad 30. Jakie konkretne działania legislacyjne, organizacyjne lub kontrolne Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zamierza podjąć w najbliższym czasie, aby rozwiązać problem rolników chorujących na boreliozę jako rolniczą chorobę zawodową i napotyających trudności w uzyskaniu świadczeń z KRUS?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale monitoruje funkcjonowanie obowiązujących przepisów, analizuje sygnały napływające od rolników i organizacji rolniczych, współpracuje z KRUS w zakresie oceny praktyki stosowania przepisów. Ministerstwo podejmie ewentualne działania organizacyjne lub legislacyjne, jeśli analiza zgromadzonych danych wykaże taką potrzebę.

Ad 31. Co mają zrobić osoby u których stwierdzono boreliozę jako chorobę zawodową, a którym odmawia się świadczeń KRUS i innych podmiotów zaświadczających się twierdzeniem, że nie da się ustalić dokładnego terminu zakażenia?

Osoby, którym odmówiono świadczeń z KRUS pomimo stwierdzenia boreliozy jako choroby zawodowej, mogą korzystać ze środków odwoławczych przewidzianych w obowiązujących przepisach prawa poprzez odwołanie się od decyzji KRUS do sądu właściwego zgodnie z miejscem zamieszkania.

Jednocześnie należy podkreślić, że każdy przypadek podlega indywidualnej ocenie na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Adam Nowak

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów